Världsnaturfonden WWF
Ulriksdals Slott
170 81 Solna

Växel: 08 624 74 00
Direkt: 08 624 74 24
Fax: 08 85 13 29
Allmänt: info@wwf.se
per.larsson@wwf.se
www.wwf.se

Miljömärkning Sverige AB, att. Elinor Holén

Ulriksdal 18 oktober 2019

WWF:s remissvar: Nytt förslag till lista över förbjudna träslag i Svanenmärkta produkter

Världsnaturfonden WWF välkomnar remissbehandlingen av trädslagslistan och delar Nordisk miljömärknings oro för världens tropiska skogar och vilja att skydda intakta skogslandskap (IFL). Vi ser dock att den lösning som valts av Svanen genom ett förbud för ett stort antal trädarter främst från tropiska länder inte bidrar till dessa skogars skydd eller ansvarsfulla brukande. Tillvägagångssättet exkluderar rent av möjligheterna för miljömärkningen att vara en drivkraft för en positiv utveckling i dessa skogar.

WWF föreslår att Nordisk Miljömärkning helt avvecklar detta arbetssätt och istället fokuserar på andra mer effektiva krav och tillvägagångssätt sätt att stärka Svanens skogsbrukskrav.

Världsnaturfondens tidigare synpunkter på Svanens skogsbrukskrav

Världsnaturfonden WWF har i ett detaljerat remissvar kommenterat Svanens förslag till nya och uppdaterade skogsbrukskrav 2015. Se hela remissvaret här:
https://www.wwf.se/dokument/remissvar-2015-arkiv/

Vi avrådde redan i detta remissvar från ett tillvägagångssätt med en förbudslista för vissa trädslag och liknande tillvägagångssätt. Många av de synpunkter som framfördes i detta remissvar är fortsatt relevanta för Svanens skogsbrukskrav och dess tillämpning.

Världsnaturfonden WWF har senare också även låtit genomföra utvärdering av Svanens och andra certifierings & verifieringsystems krav för träråvara i förhållande till de rekommenderade baskrav träråvara inom offentlig upphandling i Sverige som f.n. förvaltas av Upphandlingsmyndigheten[1]. Slutsatsen av denna icke publicerade utvärdering var att Svanens skogsbrukskrav inte uppfyller Upphandlingsmyndighetens krav för att exkludera träråvara med s.k. kontroversiellt ursprung. Detta visar tydligt att Svanen måste fortsätta att utveckla sina skogsbrukskrav.

[1] https://www.upphandlingsmyndigheten.se/hallbarhet/stall-hallbarhetskrav/bygg-och-fastighet/skogsbruk/skogsbruk/

Förtroenderådets ordförande:
Hans Majestät Konungen

Stiftelsens generalsekreterare:
HåkanWirtén

Registrerad som:
Världsnaturfonden WWF
Org.nr: 802005-9823
Plusgiro 90 1974-6
Bankgiro 901-9746

Vi kan också konstatera att det grundläggande och viktigaste svagheten med Svanens skogsbrukskrav är att man likställer PEFC och FSC skogsbrukscertifiering inklusive respektive systems standarder för icke certifierad råvara. Detta trots FSC enligt många studier har betydligt högre krav för centrala hållbarhetsaspekter inklusive skydd av områden med höga bevarandevärden. [2]

Förbudslistans effekter

WWF ser flera mycket olyckliga effekter med förslaget och det generella konceptet med en ”förbudslista”

Tillvägagångssättet sänder ett indirekt budskap att ”bojkott” av träbaserade produkter från många länder är en lämplig lösning oberoende av vilka miljö och sociala krav som skogsbruket uppfyller. Är detta verkligen ett budskap som Nordisk Miljömärkning vill stå bakom?

Svanen ger därmed i praktiken upp möjligheten att vara en positiv drivkraft för utvecklingen av ett ansvarsfullt skogsbruk och skogsskydd i de områden av världen där detta är av synnerligen stor betydelse och som Svanen säger sig värna om.

”Förbudslistan” används enligt vår erfarenhet redan idag av vissa företag helt utan koppling till Svanens övriga skogsbrukskrav eller Svanenmärkta produkter som en ”svartlista” för inköp. En förnyad och utökad lista riskerar att få en ökad sådan användning och kan dessutom uppfattas som ”kvalitetssäkrad” av den officiella nordiska miljömärkningen.

Flera nordiska länder och frivilligorganisationer har under en lång tid investerat omfattande resurser via utvecklingsbistånd och andra samarbeten i utvecklingen av mer ansvarsfullt skogsbruk i många tropiska länder och även i länder som Ryssland. Marknadstillträde till marknader med höga etiska krav för produkter från ansvarsfullt skogsbruk är i en central komponent i sådana satsningar. Detta ligger också väl i linje med flera av SDG målen. En förbudslista för i praktiken alla tropiska trädslag och trädslag från andra regioner med höga värden sänder då en totalt motsatt signal till köpare, konsumenter och producenter i dessa regioner.

Vi kan konstatera att det i förslaget finns ett undantag[3] för vissa trädslag (akacia & eukalyptusarter) om dessa kommer från ”massavedsplanteringar” och är FSC eller PEFC certifierade. Detta undantag är inte motiverat i bakgrundstexten och framstår som mycket märkligt och obegripligt. Varför tillåts detta inte generellt för de listade trädslagen oberoende av användningsområde? Varför just dessa trädslag? WWF tycker att Svanen generellt bör acceptera FSC-certifierat virke från både plantager och naturliga skogar i tropikerna ifall dessa är FSC-certifierade.

Samtidigt belyser detta undantag också tydligt de grundläggande svagheterna med Svanens skogsbrukskrav då det möjliggör Svanenmärkning av pappersprodukter med träråvara mycket

[2] WWF utvärderar olika certifieringsystem utifrån etablerade krav för trovärdig certifiering. Resultaten av den senaste utvärderingen inklsuive rekommendationer och utvärderingsrapporter kan återfinnas här: https://wwf.panda.org/?246871/WWF-Forest-Certification-Assessment-Tool-CAT

[3] *“** Acasia and Eucalyptus grown in pulpwood plantations certified by FSC or PEFC is not part of the list of prohibited tree species”*

kontroversiella plantager från exempel de indonesiska papperstillverkarna APP och April. Dessa företags plantager på främst Sumatra är idag PEFC certifierade men är kopplade till mycket omfattande avskogning av tropisk låglandsregnskog in i nutid samt även människorättsbrott mm. WWF och andra miljöorganisationer avråder tydligt från alla köp av produkter från dessa pappersföretag. En rekommendation som många viktiga köpare av pappersprodukter också följer.[4]

Synpunkter på underlagsrapporten

Bakgrundsrapporten har enligt vår bedömning tydliga svagheter och rent av felaktigheter.

Några exempel

- Hela rapporten verkar bygga på ett resonemang att man kan bidra till skydd av tropiska skogar och intakta skogslandskap genom att inte köpa specifika trädslag som eventuellt kan kopplas till sådana områden. Detta grundläggande antagande är inte belagt via referenser eller dylikt i rapporten.
- Rapporten syftar till att definiera ”kriterier” till varför trädslag är listade. Vi kan dock inte finna några sådana kriterier utan man hänvisar till olika existerande listor av mycket olika bakgrund och karaktär.
- Det lyfts tydligt fram att FSC-certifiering har specifika krav för intakta skogslandskap men det påstås felaktigt att avskogning är tillåtit i sådana områden och vidare dras det ingen slutsats av den mycket tydliga skillnaden mot PEFC systemet som helt saknar sådana krav trots att detta berörs.
- Många av de relativt få referenserna går till hemsidor och liknande som kan ifrågasättas som grund för viktiga och centrala påståenden.
- Det framstår också som mycket märkligt att texten helt fokuserar på länder med hög korruptionsnivå. Det borde naturligtvis också ha nämnts att det även i exempelvis Canada eller Sverige, Norge och Finland finns såväl intakta skogslandskap (IFL) och andra områden med höga bevarandevärden som har ett för svagt skydd och hotas av skogsbruksåtgärder

Förslag till alternativa lösningar

Världsnaturfonden ser att hela tillvägagångssättet med en förbudslista med en lång rad trädslag bör avvecklas.

Nordisk Miljömärkning bör istället utveckla och tillämpa krav som möjliggör för träprodukter oberoende av geografiskt ursprung att kunna ingå i Svanenmärkta produkter. Dessa kan och bör dock vara differentierade i förhållande till viktiga risker kopplat till skog och skogsbruk. Ett lämpligt tillvägagångssätt för tropiska områden och länder / regioner med intakta skogslandskap är att kräva att sådan råvara skall komma från FSC-certifierat skogsbruk. Detta är i linje med tillvägagångssätt som flera stora företag med etablerade och utvecklade system för ansvarsfulla inköp av träprodukter idag tillämpar.

[4] Omfattande bakgrundsinfo och rekommendationer I relation till pappersföretagen APP och April återfinns här: http://wwf.panda.org/our_work/forests/forest_sector_transformation2/pulp_and_paper2/app_april/

WWF står gärna till förfogande för en fördjupad diskussion.

För Världsnaturfonden WWF

Per Larsson
Senior Rådgivare

Vicki Lee Wallgren
Avdelningschef